

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מביאלא

פרשת ויגש

מרוחק ח"ו. וישראל עולים אף במחשבה קלה, ובנטיה מעט יכול להתרומם להשי"ת.

ונוכל לרמוז עוד על פי דרכו: "ויגש אליו יהודה". 'יהודה' הוא איש יהודי, שבגישה כראוי לבדה יכול ליעשות ולהתהפך ל'איש יהודי'.

ספר החיים עמוד קיח-ט

כח חיות האבות - כשבניהם עמם

וְהֵנָּעַר אֵינָנו אֲתָנוּ וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה כְּנִפְשׁוּ.
(מד ל)

והיינו, שאם הנער איננו עם אביו, שהוא עוזב אותו - אזי מת רחמנא ליצלן. ונערי ישראל הם יסוד קיומם של ישראל.

דכן ראינו בחוש, בזמן שהנוער עזבו את אבותם, ופרשו מדרכי אבות לדרכים אחרים, נתנונו ישראל עד בחינת מיתה רחמנא ליצלן של שארית הפליטה בגלות.

וסוד קיום בני ישראל, שהם נערי בני ישראל, הוא דווקא כשהם יחד עם אביהם. וכמו שאמר משה רבינו עליו השלום [שמות י ט]: "בנערינו ובזקנינו נלך", דרך אז שייך

בהגשה בעלמא יכול להיות - איש יהודי ולהתהפך מרע לטוב

וַיִּגֶשׂ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי. (מד יח)

כיון שהצדיקים עמלו ויגעו ומסרו נפשם בעבודת ה', על כן בנקל לנו לעמוד ולהתקיים בצוק העתים, ולקיים התורה והמצוות. ולכן אף בתנועה קלה ואמיתית יכול כל איש ישראל בעתים הללו להתקרב אל ה'. והמעט שעושים באמת, חשוב כמסירות נפש, ואפשר בנקל להתהפך מקצה לקצה, ולהיות טוב.

ועד היכן הדברים מגיעים, כתב בזה כ"ק אדמו"ר זצלה"ה בחלקת יהושע וזל"ק: "ויגש אליו יהודה וכו'. לרמז שבשמים משגיחים אף על תנועה, ודיבור, ומחשבה של איש ישראל - אף שמרוחק, אך יכול לקשר עצמו שוב, אף בתנועה ומחשבה... וזה ויגש אליו יהודה, בהגשה ובפסיעה ובתנועה - יכול תיכף להיות מקושר ולומר 'בי אדוני'. אכ"ר". עכל"ק.

העולה מדברי קדשו המחודשים, שאיש ישראל יכול אף בנטיה קלה, בדיבור או מחשבה, להעלות ולקשר עצמו שוב, אף אם

יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו", שרצונו היה להמשיך עוד להתאפק, רק שכבר לא היה יכול. וגם היה רצונו להביא את יעקב למצרים [כמבואר בסה"ק שפת אמת ומשך חכמה].

וצריך להבין זאת, מדוע התאמץ להתאפק כל כך לייסר את אחיו ואת אביו באופנים כאלו.

אלא הביאור הוא, שהרי קושי העינוי והשעבוד נגזר מחמת מכירת יוסף, כמו שכתבו התוס' [שבת י:]. ורצה יוסף הצדיק להמתיק את הגלות, והיה חפץ שעצם הישיבה במצרים ללא יסורים ועבודת פרך ושחיטת ילדי ישראל וכו', תהיה נחשבת בבחינת [בראשית טו יג]: "כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם". כמו שנתקיימה גזירת גר יהיה זרעך מלידת יצחק ועד תחילת השעבוד.

אכן יוסף הצדיק ידע, שאין גאולה ללא יסורים, ומזה הטעם היה מייסר אותם, ולא גילה להם כי הוא יוסף אחיהם, להוריד להם מקושי השעבוד ולהקל את גלות בני ישראל במצרים. ואילו היה מתאפק עוד היתה גלותם בהרווחה גדולה, והיה נחשב להם לכפר לגמרי על השעבוד וגם כל כלל ישראל היו יוצאים ידי חובתם בשלימות, כמו אותם הי"ז שנים שהיה יעקב אבינו במצרים שהיו בתכלית הטוב והרווחה, ואף על פי כן נחשבו בחשבון רד"ו השנים שהיו בני ישראל בגלות מצרים. ולכן דיבר איתם קשות ואיים עליהם ביסורים והסתר פנים שיצטערו מאד, וכיון שלא היה יכול להתאפק עוד בסופו של דבר נתקיים

שבני ישראל ימשיכו להתקיים בגלות, ולהתרומם בהליכה רוחנית נשגבה. ואכמ"ל בזה יותר...

המורם מדברינו, דכח הנערות - להתנער מן העבר, ולהתחיל התחלה חדשה ולהשתנות מן הקצה אל הקצה - זהו מיסוד המלכות שבישראל, שענינו: כה שלטון עצמי..

ואף ש'נער' נאמד בדרך שלילה: שמונערים מן המצוות - אכן אפשר גם להשתמש בזה בקדושה - להתנער מכל הטומאות, העבירות ושאר דברים רעים רחמנא ליצלן, ולהתחדש ולהתהפך לטובה.

והכח הזה מכניסים נערי בני ישראל - בכל עם ישראל. ובלא זה לא היה ח"ו חיות דקדושה והתחדשות, והיו מתיישנים ממש עד בחינת מיתה וכו'. רחמנא ליצלן. וכנתבאר היטב למעלה.

והוא המרומז בפסוק: "ועתה כבואי אל עבדך אבי הנער איננו נתנו ונפשו קשורה בנפשו. והיה כראות עבדך כי אין הנער ומת, והורידו עבדך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאולה".

ספר החיים עמ' קע

יוסף רצה לצער את אחיו בכדי להצילם מקושי השעבוד

וְלֹא יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצְבִּים עָלָיו. (מה א)

מצינו עוד כשהגיעו אחי יוסף למצרים, שרצונו של יוסף היה לייסר את אחיו, כמו שכתבו בספרים הקדושים על הפסוק "ולא

רח:]: וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ. אִתּוֹ, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. אָחִיו, אֲלֵיךְ שְׁאָר רְתִיכִין חֲיִילֵיךְ, דְּכְתִיב בְּהוּ (תהלים קכב) לְמַעַן אָחִי וְרַעִי. [תרגום: אתו - זו כנסת ישראל. אחיו - אלו שאר המרכבות החילות, שכתוב בהם 'למען אחי ורעי'].

דְּבָר אַחַר, וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ. בְּזַמְנָא דְּקִדְוִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵי לְאַדְוִוְגָא בְּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. בְּהַתְּוֹדַע יוֹסֵף אֶל אָחִיו, בְּזַמְנָא דְּקִדְוִישָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה מִתְחַבֵּר בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, בְּגִין דְּאִינוּן נְטִילֵי בְּלַחֲוִדֵיהוּ, וְלֹא חִבְרוּא דְּעִמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת בְּהַדְרֵיהוּ. [תרגום: בזמן שהקדוש ברוך הוא בא להתחבר עם כנסת ישראל. בהתודע יוסף אל אחיו, בזמן שהקדוש ברוך הוא מתחבר בהם בישראל, משום שהם נוטלים לבדם, ולא חבור של עמים עובדי עבודה כוכבים ומזלות עמם]. וכו'.

מבואר דלעתיד לבוא כשיתגלה הקב"ה לכלל ישראל יהיה בבחינה הזאת של "הוציאו כל איש מעליו", שהקב"ה רוצה להתגלות לכלל ישראל לבדם באופן דבל תשזפתו עין בעת גילוי שכינתו עלינו. דישנם ייחודים שנמשלו ליחוד איש ואשה, דאסור לשום אדם להיות שם. ולא רק דאסור לאדם להיות שם אלא דאסור לאדם אפילו לראותם, כיון שהראיה לחוד מקלקלת היחוד. כמו אדם הרוצה לפגוש חבירו כשאין אדם רואהו אזי היחוד הוא שלם, לא כן כשרואין אותו אין היחוד שלם.

ימי הרחמים והסליחות עמ' קמא

השעבוד, ובמה שציערם כבר באמת פחתו שנות השעבוד ממאתיים ועשר שנים, לפ"ו שנים שבהם עבדו בחומר ולבנים בפועל.

בא וראה מה גדלו מעשיו של יוסף הצדיק במה שציער לאחיו שהצילם מכל שנות הגלות, כי כל עשרת השבטים נתכפר להם במה שציערם יוסף, חוץ מבנימין שאצלו כבר לא היה יכול יוסף להתאפק וגם יהודה שערב בעדו, ששניהם נשארו בכל אריכות הגלות, כי הנה עשרת השבטים אע"פ שהם נדחים מעבר לסמבטיון לא סבלו שמדות ורדיפות, [נכמבואר בגמרא סנהדרין צד: , קי:], נמצא כי הגלות בפועל היתה בעיקר לבני בנימין ויהודה.

נמצינו למדים שעל ידי צער אפשר לפעול מה שאי אפשר על ידי עבודה אחרת, ומעלת הגלות הכל לטובתם ולכבודם של ישראל שעל ידי התגברות ועבודה במסירות נפש בגלות, פועלים גדולות ונצורות.

ברכה של גלויות ח"א עמ' קסח

לעתיד לבוא בעת שיתיחד קוב"ה עם ישראל - לא יהיה אחר עמהם

וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהַתְּוֹדַע יוֹסֵף אֶל אָחִיו. (מה א)

כי ענין הייחוד השלם הוא שבלתי יהא נוכח אחר זולתם. תראה מה שמצינו אצל יוסף הצדיק בהתודעו אל אחיו "ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו, ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו". הרי כי הייחוד של אהבה ודביקות ריך להיות נבדל לגמרי שלא יהא נוכח אחר שם. ואיתא בזוהר הק' [ח"א

וַיִּנְתֵּר הוּא לְבָדוֹ לְאָמוֹ וְאָבִיו אֶהְבוּ. (מד ב)

ביאר מרן התולדות אדם זי"ע את הפסוק בדרך זה, כי הנקודה הפנימיות שבכל אחד מישראל, היא נשארה כפי שהייתה ממקום שמשם נחצבה, 'ויותר הוא לבדו'. לפיכך, 'ואביו אהבו', היינו, אביו שבשמים אוהב אותו.

וַנִּפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ. (מד ל)

סיפר הרה"ח מיכאל גולדברג שליט"א, כי פעם נכח בקריאת התורה אצל מרן החלקת יהושע זי"ע [שבשבת במנחה או בשני-וחמישי], בעת שהגיע לסוף העולה לפני שני, במילים 'וַנִּפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ' אמר בניגון של סוף פסוק, אך אמר זאת בקול רם נורא, ששמעוהו למרחוק מאוד באופן מבהיל שאינו רגיל. ובסוד קדושים מי יבוא.

וְאֵל יַחַר אַפָּהּ בְּעַבְדָּהּ כִּי כְמוֹהָ כָּפְרָעָה. (מד יח)

בין המעריצים הגדולים של מרן הרה"ק מלבערטוב זי"ע הי"ד, היה הגאון הקדוש רבי שמעון מזעליכוב זצ"ל, הנודע בפי כל בשם רבי שימעלע זעליכובער - ר"מ ומשגיח רוחני ב'שיבת חכמי לובלין'. וכמשיגה של יח"ל - בכל נסיעה לרבינו אם לשבתות או כשנתלה לבו לבוא היה לוקח אתו מספר בחורים מעריצים ממקורביו ומביאם לרבינו הקדוש אל לברטוב, שיבואו גם הם ויראו את אשו הגדולה של רבינו ויתחממו לאורו.

הרה"ג רבי ישראל אברהם שטיין זצ"ל אב"ד פאלטשיאן מתלמידי יח"ל, זכה להיות אצל רבינו זצ"ל אחת עשרה פעמים עם ר' שימעלע, וסיפר את רשמיו משבת אחת ממה שראו עיניו:

היה זה בשבת פרשת ויגש שבת שאחרי חנוכה, בדרך כלל היה ר' שימעלע נוסע כל שנה לשבת זו - והיינו מספר בחורים שהתלוו לרבהם בנסעו לרבו. לאחר תפילת מנחה נטלנו ידינו עם כל הצבור לסעודה שלישית, ותוך כדי ציפיה לכניסתו של הרבי ישבנו סביב ר' שימעלע ושתינו בצמא את דבריו, ובשעה עשר בלילה הופיע הרבי וניגש למקומו, הושלך הס בבית המדרש ואימת דומיה כבשה את כל הנוכחים, והרבי פתח בדברי תורה בקול אדיר וכך אמר: "זקיני הברדיטשבער אמר שהוא מקנא בפרעה בקידוש השם הגדול והגלוי אלוקות שנגרם על ידו. רבונו של עולם 'ואל יחר אפך בעבדך' לא יהיה לך כעס על העבד שלך, שהרבה פעמים התנהגותו אינה מביאה בעולם את אותו גלוי אלוקות בשלמות שהביא 'פרעה', 'כי כמורך' כי כדי להביא גלוי אלוקות אשר ירש את גדלותך, 'כמוך כפרעה'. אי אפשר אלא למי שנוהג ברשעות כפרעה, ויקבל ענשו על זה, הרי כך תתפרסם אלקותך"... ובזה סיים את דברי התורה, והפטיר - "שיר המעלות", וברכו על המזון.

ואמר הרב מפלטשיאן שהחסידיים הזקנים שעיתרו את השלחן, בשעה שאמר הרבי את דבריו היו כולם אחוזים דבקות עצומה, ומידי פעם נאנחו "אוי אוי" בקול רם. פחד איום היה בבית המדרש בשהותו הקצרה של רבינו זצ"ל.

בזה סיים את דברי קדשו, ורמז על הצרות הגדולות המשמשות ובאות רח"ל על שונאיהם של ישראל. ובזה הכין וקידש את עצמו למות על קדוש ה', ולקדש עמו את נפשות ישראל אשר מסר נפשו בחייו על קדושתם, וגם לאחר מכן. וזכה ברוב קדושתו וטהרתו למסי"ג עבור הצלת כלל ישראל. (מבוא לספרי הרה"ק מלברטוב, הובא בהמאורות הגדולים)
